

MAGYAR NÖVÉNYTANI LAPOK

SZERKESZTI ÉS KIADJA

KANITZ ÁGOST.

IX. ÉVF. 103. SZ.

1885. DECEMBER.

MINDEN JOG FENNTARTATIK.

TARTALOM: Növényhonosítási kísérletek Fiumében 1881—1885. írta JÓZSEF FŐHERCZEG Ő Császári és Királyi Fensége. — Tudós társaságok. — Személyi hírek és Kinevezések. — Előfizetési feltételek.

NÖVÉNYHONOSÍTÁSI KISÉRLETEK FIUMÉBEN 1881TŐL 1885IG.

IRTA

JÓZSEF FŐHERCZEG.

Azon reményben, hogy a magyar földön minden a növényeket kedvelő és azoknak életét figyelemmel kísérő fűvészek és kertészek a honosítás terén némi újat mutathatnak be, fogtam Fiumei kertemben tett kísérleteim leírásához.

Hazánk ezen enyhe égaljában még eddig vajmi keveset törődtek a növény-honosítással, pedig igen is háladatos terep ez ily érdekes foglalkozásra.

Előre bocsájtom tehát kertem földtani rajzát rövid vázlatban, átmegyek annak művelődési módjára, felsorolom az ott már honosított növényeket, főlemlítvén hazájukat, természetes lelhelyüket és az évek számát mióta ott téli takarás nélkül díszlenek és végül hozzácsatolom azon növények névsorát melyeket jövő évi tavaszon ültetendem ki kísérletnek.

Magyar hazánk legdéliesebb vidéke egyikén 45°20' Éjszaki szélesség alatt, a tenger színe fölött 30—75 méter magasságban a Quarnero partjától légvonalban 700 méter távolságban emelkedik a Belvedere meredek Déli hegylejtője Fiume régi vára fölött; egy kietlen sziklatömkeleg az ismert Karszt mészkövéből, melynek hasadékaiban jó termő apró mészkövekkel bőven kevert szívós vörös agyag van beékelve.

A lejtő helyenkint emberi nehéz munka által lépcsőzetesen van fölfalazva és az említett agyaggal föltöltve, részint

szőlőkre, részint zöldséges kertekre beosztva, melyekben a *Ficus Carica*, *Olea Europaea* és *Amygdalus* fái díszlenek. Itt-ott elvétve látni egy kis kertet *Laurus nobilis* bokrokkal.

Az én kertem a leírt fekvésben, alsó részében 20—25 év előtt a növényeket kedvelő CIOTTA JÁNOS fiumei polgármester által alakíttatott, ki ott csak két akkor 20—25 éves *Pinus Pinea*-t és sziklát talált. Ezen régiebb kert körülbelül 3 katasztrálhold kiterjedésű volt az általa épített lakház körül. Több délszaki növényt *Chamaerops excelsa*t, *Cedrus*t, *Cupressus*t stb. kivéve lombvesztő kerti fákkal vala kiültetve, mely utóbbiakat a kert átvétele után kiirtám, helyt adván az örökzöld délvidéki növényzetnek.

A kert felső részei, úgy mint legalsóbb lépcsőzete sziklából, kis gyöpdarabokkal és nyomorult *Pistacia Therebintus*, *Ornus Europaea*, *Celtis occidentalis*, *Corylus Avellana* és tuskébokrokból álltak. Ennek kiterjedése $3\frac{1}{2}$ katasztrál hold. Ehhez vásároltam a kert nyugoti részén 4 katasztrál hold telket egy házzal. Az egész kert most $9\frac{1}{2}$ katasztrál hold.

Az égélj rendkívül kedvező. Fiuménak 30 évi átlag

közép hőfoka	+ 14.1° Centigrade,
közép maximum hőfoka	+ 35.1°
minimumja	+ 9.0°
Január havi közepe	+ 5 °
Julius havi közepe	+ 24 °

A legmélyebb tapasztalt hőmérő állás helyenként -7°C . mi minden 10—12 évben egyszer fordul elő.

Ezen tapasztalatok után a $+15^{\circ}\text{C}$. isothermát vettem alapul működésemnek, de a továbbiból ki fog látszani, hogy sokkal merészebben is vállalkoztam.

Ezen $+15^{\circ}\text{C}$. isotherma Keletről Nyugat felé következőleg terjed az Éjszaki szélesség fokai szerint:

Japanban	36° N.
Chinában	34°—37° N.
Perzsiában	38°—39° N.
a Kaszpi tengeren	40° N.
Kis-Ázsiában	40°—42° N.
a Török birodalomban	43°—45° N.
Fiumében a Quarneron	45°20' N.
Olaszthonban	45° N.
Franciaországban	45°—44° N.
Spanyolthonban	44°—43° N.

Ennek megfelel a Déli $+15^{\circ}\text{C}$. isotherma ugyanezen irányban :

Uj-Seelandban	34° S.
Ausztráliában	33°—34° S.
Amerikában	40°—30° S.

Azon növények, melyek ezen két isotherman kívül Éjszakra illetőleg Délnek teremnek mind keményeknek mondhatók Fiume égaljában, annyival inkább mivel a fagyok igen ritkák és csak néhány óráig tartanak; de lehet olyanokat is bátran honosítani, melyek sokkal melegebb vidékeken magas hegyeken fordulnak elő. Ezen rendszer szerint jártam el.

1000—2000 méter magas hegyek környezik kertemet Nyugatról Éjszakra Éjszakkeletig, csak itt nyílik a Fiumara völgye, mely az Éjszakkeleti szélnek a Bóranak némi mérsékelt szabad járást enged kertem Éjszakkeleti oldalában. A Bóra azonban átjáró hideg létre fagyot nem igen hoz. A Tramon-tana, az Éjszaki szél pedig, mely derekkel jár hála a hegyek oltalmának nálam nem érezhető.

Ha ilyenkor helyenkint deres is a fű és egyes pocsolyán egy kis vékony jég-hártya mutatkozik, a föld még sem fagy soha mélyebben 1 centiméternél és az is ritka eset mely nem minden évben fordul elő. A fagyok csak néhány óráig tartanak.

Kelet felé a Dalmata hegylánc és Dél felé Veglia és Cherso szigetei tartják föl a nagyobb viharokat, de nagy távolságuk mellett ez utóbbiak szabadon eresztik át a meleg légáramlatot.

Kertem reggeltől estig a nap sugarainak van kitéve, melyek ott télen is erősek és forrók. A tavasz gyakran már Január közepén mutatkozik a mandolák virágjaival, de rendszeren Februárhó második felében jelenik meg.

Mielőtt a kert művelését kezdtem volna, 1882-ben Wauch-nig Isidor Fiumei főmérnök kiszámítása szerint egy szikla alatti hatalmas folyót kerestem föl, mely 17 méter mélységben törí útját a tengerbe. Ezt egy kemény, a márványhoz közel álló, fehér mészkőben repszett 17 méter mély és 3 méter széles kúttal tettem hozzáférhetővé, a kútra állítottam egy szivó és nyomó szivattyút, melyet egy 8 lóerejű légszeszmotor hajt és a vizet egy nagy vascsővezeten emeli két nagy szik-lába repszett, kifalazott víztartóba, melyek a kert legmagasabb pontjain állnak. Innen ered egy vascsőhálózat az egész kerten végig, mely természetes nyomással szétosztja a vizet 32 hydransba. Ezen mű által biztosítottam a növények életét a száraz forró sziklatalajon.

Ezután a különféle növények részére nagy mennyiségben hozattam Lopácsóról erikaföldet és a Lovranói *Castanea vesca* erdőkből gesztenyepudvát és földet.

A növények elhelyezésére részint falak építettek és ezek mögé föld töltetett, részint a sziklába dynamittal és puska-
porral repesztettem nagy gödröket, árkokat. A falakhoz való kőben nem volt hiány, mert évenként a felhasználtan kívül még vitt is 17,000—20,000 szekérrel az építkezési vállalkozó a kikötő falaihoz és pedig ingyen, mert közelebb volt mint a kőbányák.

A munka nagy volt, de igen háladatos.

A kényesebb melegebb vidékekről való növényeket oly helyekre, főkép falak, sziklák és magas fenyő és babér bozótok mellé ültettem, melyek a Keleti és Éjszaki szelek árnyékában fekszenek és melyekre a délutáni nap egész nyugodtáig süt, mert ily helyeken, eddigi tapasztalásaim szerint mindig több fokkal a fagyponton fölül marad, habár szabadabb helyeken alája száll a hőmérséklet.

És most már magyar földön a magyar tenger partján terjed a pálmák árnyéka és van oly parányi darab föld melyen az ember magát egy subtropicus vidéken véli.

A növényeket többnyire a magyar tengerészeti Adriai társulat hajóival hozattam a következő forrásokból:

1. Pálmákat, Cycadeákat, páfrányokat, Orchideákat:

a Compagnie Continentale d'Horticulture (Société anonyme) Gand, (Belgique)-ből: Jules Van Mol utazó kertésze által;

C. F. Creswell Seed Merchant, Nr. 474 George Street, Sydney (Australia)-ből.

2. Coniferákat, örökzöld fákat és cserjéket:

Louis Leroy pépiniériste „Au Grand Jardin“, route de Paris Angersből. Az utóbbiak Bordeauxban rakattak hajóra.

Fiumében 1885 Novemberhó 30-án.

A növények nevei	hány év óta honosították	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	lab magas a tenger fölött
Coniferák					
<i>Abies</i>					
<i>A. Apollinis</i>	12	Görögország	17—18	38—39 N.	—4500
<i>A. balsamea</i> (szenved a melegtől)	10	ÉjszakAmerika	5—13	40—50 N.	—4000
<i>A. bracteata</i> (<i>Pinus venusta</i>)	12	California, Andes	21	26 N.	3000—9000
<i>A. Cephalonica</i>	12	Enoshegy, Cephalonia	18—19	38 ¹⁰ —33 ³⁰ N.	3000—4500
<i>A. Cilicica</i>	12	Taurus hegység	18	35 ³⁰ N.	7000—8000
<i>A. Clanbrasiliana</i>	3	Belfast, Irlandia	10	54 ³⁶ N.	
<i>A. Engelmanni</i>	20	ÉjszakAmerika	13—20	30—40 N.	—9000
<i>A. fastigiata</i> (<i>A. pectinata pyramidalis</i>)	3	Némethon, hort.	12	48 N.	
<i>A. foliata</i>	3	hort.			
<i>A. lasiocarpa</i>	13	ÉjszakAmerika	13—20	30—40 N.	2000—3000
<i>A. Morinda</i>	21	Himalaya	15—24	28—47 N.	7000—10000
<i>A. nigra</i> (borás hideg helyeken)	21	ÉjszakAmerika	10—13	40—45 N.	
<i>A. Nordmanniana</i> (árnyékos hideg helyen)	20	Krimia hegyei	10	45 N.	
<i>A. Numidica</i>	2	Algeria, Marocco az Atlas hegyeken	18—20	33—36 N.	—8000
<i>A. Pinsapo</i> (fölnyúlik és elveszti tömörségét)	20	Spanyolhon	17	37—37 ³⁰ N.	4000—6000
<i>A. Reginae Amaliae</i> (var. <i>A. Cephalonicae</i>)	15	Cephalonia hort.	18—19	38 ¹⁰ —33 ³⁰ N.	3000—4500
<i>A. spectabilis</i> (<i>A. Webiana</i>)	3	Himalaya	17—22	29—32 N.	9500—12000

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Araucaria</i>					
<i>A. Brasiliensis</i> (eredeti magból)	3	Brasilia	20—30	15—28 S.	—5400
<i>A. imbricata</i>	3	Chili, Andesek	14—16	28—35 S.	1500—2000
<i>A. Cunninghami</i>	1	Morelon öböl és Bisban folyó partjain	20—23	25—30 N.	5000—6000
<i>Cedrus</i>					
<i>C. Atlantica</i>	3	Afrika, Atlas-hegyek	15—18	30—33 N.	6000—8000
<i>C. Deodara</i>	22	Himalaya	19—20	30 N.	6000—12000
<i>C. ——— argentea</i>	3				
<i>C. ——— robusta</i>	3				
<i>C. ——— verticillata</i>	22				
<i>C. ——— glauca</i>	22				
<i>C. ——— viridis</i>	3				
<i>C. ——— crassifolia</i>	3				
<i>C. Libani</i>	22	Libanon, Taurushegyek, Ázsia	16—17 —18	33 ^{30'} —33 ^{36'} N. 35 ^{36'} N.	7000—8000
<i>Cephalotaxus</i>					
<i>C. Fortunei femina</i>	22	ÉjszakChina	8—14	38—42 N.	
<i>C. ——— mascula</i>	22				
<i>C. tardiva</i>	22	Japan	9—15	38—44 N.	
<i>Chamaecyparis</i>					
<i>Ch. Lawsoniana</i>	12	Canada	16	36 N.	
<i>Ch. plumosa aurea</i>	12	hort.			
<i>Cryptomeria</i>					
<i>C. elegans</i>	13	Japan, China	16—20	30—35 N.	
<i>C. Japonica</i>	12	Japan	11—16	32—42 N.	—1200

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
Cupressus					
<i>C. elegans</i>	22	Mexico	24—26	20—30 N.	—8000
<i>C. funebris</i>	22	Chinai tatár- ság	15—20	32—36 N.	
<i>C. Goveniana</i>	22	Monterey, Ca- lifornia	15	36°N.	
<i>C. glauca pendula</i>	22	hort.			
<i>C. horizontalis</i>	22	Perzsia, Bi- thynia, Can- dia	16—21	35—38 N.	
<i>C. Lambertiana</i>	22	Monterey, Ca- lifornia	15	36°N.	
<i>C. Lusitanica</i>	3	Goa Kelet In- dia	21	33 N.	—8000
<i>C. pyramidalis</i>	25	Görögország, Kis Ázsia	16—18	38—40 N.	
<i>C. ——— pendula</i>	3	hort.			
<i>C. religiosa</i>	22	Kelet India	21	33 N.	—8000
<i>C. torulosa</i>	3	Himalaya, Bu- tan, Nepal	20—21	27—32 N.	5500—8500
Pinus					
<i>P. Austriaca (nigricans)</i>	22	Közép Európa	1—15	45—60 N.	
<i>P. excelsa (Strobus)</i>	25	Himalaya	20—21	29—32 N.	5000—12000
<i>P. Halepensis</i>	22	Haleb, Syria	20°	38 N.	—7000
<i>P. insignis</i>	22	California	14—16	35—40 N.	
<i>P. maritima</i>	22	Dél-Európa	15—18	44—45 N.	
<i>P. monticola</i>	22	Európa	8—12	47—50 N.	
<i>P. Mughus</i>	22	Európai bér- cek	10—17	43—49 N.	4000—7000
<i>P. oocarpa</i>	12	Mexico	23—24	21—25 N.	—8500
<i>P. Pinea</i>	45	Dél-Európa	15—18	37—45 N.	
<i>P. sylvestris</i>	22	Európa	5—15	44—60 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Podocarpus</i>					
<i>P. Koraiana</i>	12	Korea félszi- get	10—14	34—40 N.	
<i>P. spinulosa</i>	12	Australia	13—18	30—43 S.	
<i>P. Thunbergii</i>	3	Jóreményfoka	16—17	32—34°S.	
<i>Prumnopitys</i>					
<i>P. elegans</i>	3	Chili	18—15	35—40 S.	—2000
<i>Retinospora</i>					
<i>R. Ellwangeriana</i>	3				
<i>R. juniperoides</i>	3				
<i>R. squarrosa</i>	3	Japan, Kiusiu sziget, Suke- jama	19	30 N.	
<i>Sequoia (Wellingtonia)</i>					
<i>S. gigantea</i>	2	Éjszak Cali- fornia	12—15	35—43 N.	
<i>S. sempervirens</i>	2				
<i>Taxus</i>					
<i>T. baccata</i>	22	Európa	12—15	45—48 N.	1000—3000
<i>T. — var. erecta</i>	3	hort.			
<i>T. — Hybernica</i>	3	Irlandia	9—11	51—53 N.	
<i>Thuya</i>					
<i>Th. Biota aurea</i>	20	China, Japan	9—15	38—44 N.	
<i>Th. — —</i>					
<i>Th. — elegantissima</i>	20	hort.			
<i>Th. — compacta</i>	20	hort.			

A növények nevei	hány év óta honosítottak	házájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Th. Ellwangeriana</i>	12	ÉjszakAme- rika, hort.			
<i>Th. filicoides</i>	12	hort.			
<i>Th. gigantea</i>	20	Éjszak-Nyu- gat Amerika, Columbia fo- lyó, Nutka- öböl	5—10	46—49 N.	
<i>Th. orientalis</i>	20	China, Japan	13—21	30—40 N.	
<i>Th. Warreana</i>	12	Éjszak-Nyu- gat Amerika, Nutka-Sund	11	47 ²⁵ N.	
Torreya					
<i>T. Myristica</i>	3	California, Si- erra Nevada	10—15	35—42 N.	
<i>T. nucifera</i>	3	Japan, Sikok és Nippon- szigetek	11—17	33—40 N.	—5000
Pálmák					
Chamaerops					
<i>Ch. excelsa</i> (a kertben magból szaporodik, van 170, 2 éves)	20	Nepal, Hima- laya	18—20	27—30 N.	1000—5000
<i>Ch. Fortunei</i> (<i>Trachy- carpus</i> —)	2	Éjszak China	14—17	30—35 N.	
<i>Ch. humilis</i>	20	Spanyolhon	16—18	36—40 N.	
Phoenix					
<i>Ph. dactylifera</i> (sza- badba vetett magból)	3	ÉjszakAfrika	22—24	26—30 N.	
<i>Ph. tenuis</i>	3	Éjszaki Cap- ország	17—20	28—32 S.	

A növények nevei	hány év óta honosították	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Sabal					
<i>S. Adansonii</i>	2	Florida	17	35 N.	
Cycadeák					
Cycas					
<i>C. revoluta</i>	12	Japan	13—16	35—40 N.	
Yuccák					
Yucca					
<i>Y. aloefolia</i>	20	Virginia, California	14—17	33—38 N.	
<i>Y. filamentosa (flaccida)</i>	20				
<i>Y. gloriosa</i>	20	Carolina	15—17	33—36 N.	
<i>Y. ——— variegata</i>	20				
<i>Y. longifolia</i>	3	Canada, Virginia	14—16	36—38 N.	
<i>Y. recurvata</i>	20	Carolina	15—17	33—36 N.	
<i>Y. quadricolor vera</i>	12	Peru	21—23	10—20 S.	
Bonaparteia (Dasylirion)					
<i>B. gracilis</i>	12	Mexico	20—26	20—30 N.	—6000
Dracaenák					
Dracaena					
<i>D. indivisa</i>	12	Új Seeland	12—15	37—45 S.	
<i>D. ——— latifolia</i>	3				

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
Agavék					
<i>Agave</i>					
<i>A. Americana</i>	20	} Mexico	20—26	20—30 N.	—8500
<i>A. ——— variegata</i>	20				
<i>A. filifera</i>	12				
<i>A. Salmiana</i>	3				
Gramineák					
<i>Bambusa</i>					
<i>B. Fortunei</i>	3	} China	10—15	35—40 N.	
<i>B. Metaki</i>	3				
<i>B. nigra</i>	3				
<i>Eulalia</i>					
<i>E. zebrina</i>	2	Japan	15—17	31—35 N.	
<i>Gynerium</i>					
<i>G. argenteum</i>	20	} ÉszakAme- rika	13—16	35—40 N.	
<i>G. roseum</i>	1				
Cyperaceák					
<i>Isolepis</i>					
<i>I. pygmaea</i>					
Cacteák és Opun- tiák					
<i>Echinocactus</i>	3	Mexico	22—26	20—30 N.	

A növények nevei	hány év óta honosították	hazájuk	természetes lehelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Cereus</i>					
<i>C. Peruvianus</i>	3	Peru, Andesek	22—24	15—18 S.	—6000
<i>Opuntia</i>					
<i>O. decumana</i>	12	} Dél Amerika	14—22	20—40 S.	
<i>O. Indica</i>	12				
<i>O. leucotricha</i>	12	Mexico	22—26	20—30 N.	—7000
<i>O. Rafinesquiana</i> (syn. <i>vulgaris</i> ?)	3	hort.			
<i>O. setacea</i>	12	Mexico	22—26	20—30 N.	—7000
<i>O. vulgaris</i>	va- don	Dél-Európa	13—18	37—47 N.	
Filices, Páfrányok					
<i>Adiantum</i>					
<i>A. capillus Veneris</i>	3	Dél-Európa	18—17	37—46 N.	
<i>Cyrtomium (Aspidium)</i>					
<i>C. falcatum</i>	3	Éjszak Amerika	0—10	45—50 N.	
<i>Onychium</i>					
<i>O. Japonicum</i>	3	Japan	11—15	35—40 N.	
<i>Pteris</i>					
<i>P. Cretica</i>	3	} Dél-Európa,	17	35—35 ⁰⁰ N.	
<i>P. albo-lineata</i>	3				
<i>P. serrulata</i>	3	Kelet India	18—22	28—33 N.	—7000
<i>Selaginella</i>					
<i>S. denticulata</i>	20	Dél-Európa	18—17	37—46 N.	—4000

(60 fajta ez idén Februárhóban ültetett.)

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Örökzöld fák, cserjék és perennis növények					
<i>Abelia</i>					
<i>A. floribunda</i>	3	} Mexico	20—22	25—30 N.	—7000
<i>A. rupestris</i>	3				
<i>Abutilon</i>					
<i>A. striatum</i>	3	Himalaya	18—21	25—30 N.	—7000
<i>Acacia</i>					
<i>A. cultriformis</i>	3	} Australia	15—22	30—38 S.	
<i>A. dealbata</i>	3				
<i>A. Sophorae (longifolia)</i>	3				
<i>Akebia</i>					
<i>A. quinata</i>	12				
<i>Arbutus</i>					
<i>A. Andrachne</i>	2	NyugatÁzsia	16—23	30—40 N.	
<i>A. Unedo</i>	13	} Dél-Európa	14—17	37—45 N.	
<i>A. ——— flore rubro</i>	3				
<i>Ardisia</i>					
<i>A. Japonica</i>	3	Japan	12—14	35—40 N.	
<i>Orontium</i>					
<i>O. Japonicum</i>	12	Japan	12—14	35—40 N.	

A növények nevei	hány év óta honosították	házjuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Arum					
<i>A. angustifolium</i>	2	Dél-Európa	17—18	37—40 N.	
<i>A. Drucunculus</i>	2	Dél-Európa	14—18	37—45 N.	
<i>A. Italicum</i>	2	Dél-Európa	13—17	38—46 N.	
<i>A. orientale</i>	2	KisÁzsia	16—17	40—42 N.	
Aspidistra					
<i>A. elatior</i>	20	} Japan	12—17	35—40 N.	
<i>A. lucida</i>	12				
Aucuba					
<i>A. Himalaica maculata femina</i>	20	} Himalaya	18—21	28—32 N.	—8000
<i>A. Himalaica robus mascula</i>	20				
<i>A. Japonica picta femina</i>	12	Japan	12—14	35—40 N.	
<i>A. salicifolia femina</i>	12	Himalaya	18—21	28—32 N.	—8000
A nőstény fajok évenként hoznak gyümölcsöt, miből szép változatokat várok, de csak 3 év óta gyűjtetik a magjuk és vették.					
Azalea					
<i>A. Indica</i>	3—12	Kelet India	21—23	34—38 N.	—8000
<i>A. Pontica</i>	1	NyugatÁzsia	14—16	40—43 N.	
Azara					
<i>A. microphylla</i>	12	Chili	12—13	37—40 S.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Benthamia</i>					
<i>B. fragifera</i>	12	Nepal, Himalaya	18—20	27—30 N.	5000—8000
<i>Berberis</i>					
<i>B. macrophylla</i>	20	Nepal, Himalaya	18—20	27—30 N.	5000—8000
<i>Buxus</i>					
<i>B. arborescens</i>	20	} Dél-Európa hort.	16—18	35—44 N.	
<i>B. ——— angustifolia</i>	12				
<i>B. ——— foliis variegatis</i>	12				
<i>B. Balearica</i>	20	Baleárok	17	39 ²⁰ —39 ⁴⁵ N.	
<i>B. Chinensis</i>	12	China	13—21	30—40 N.	
<i>Calla</i>					
<i>C. Aethiopica</i> (a kertikis tavakban)	3	Jóreményfoka	16—17	33—34 S.	
<i>Callistemon</i>					
<i>C. linearis</i>	3	} Australia	15—22	30—38 S.	
<i>C. semperflorens</i>	3				
<i>Camellia</i>					
<i>C. Japonica</i>	3—20	Japan	12—14	35—40 N.	
<i>Casuarina</i>					
<i>C. equisetifolia</i>	1	Uj Seeland	14—16	37—40 S.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Centaurea</i>					
<i>C. candidissima</i>	3	Sicilia, Barbaria	17—18	37—38 N.	
<i>C. maritima</i>	3	Dél-Európai tengerpart	14—17	37—45 N.	
<i>C. Ragusina</i>	2	Ragusa, Dalmatia	16 ³	42 ⁴ N.	
<i>Cerasus</i>					
<i>C. Caroliniana</i>	12	Carolina	12—14	34—37 N.	
<i>C. Lusitanica</i>	12	Pensilvania	9—11	40—42 N.	
<i>Ceratonia</i>					
<i>C. Siliqua</i>	2	Dalmatia	16-16 ¹⁹	43—44 N.	
<i>Cistus</i>					
<i>C. salvifolius</i>	2	} Dél-Európa	14	45 N.	
<i>C. creticus</i>					
<i>C. Monspeliensis</i>	2	Dél-Franciaország	14	45 N.	
<i>Citrus</i>					
<i>C. trifoliata</i>	16	Japan	10—12	42—44 N.	
<i>Choisya</i>					
<i>Ch. ternata</i>	12	Mexico	21—23	25—30 N.	—8000
<i>Cneorum</i>					
<i>C. tricoccum</i> (<i>Daphne C. foliis variegatis</i>)	12	Európa, hort.			
<i>Coccoloba</i>					
<i>C. complexa</i>	12	Dél-Amerika	21—23	18—25 S.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Cocculus (Sarcocora)</i>					
<i>C. laurifolius (Laurus trinervis)</i>	15	Himalaya	18—21	23—28 N.	—8000
<i>Colletia</i>					
<i>C. Pictoniensis</i>	12	} Peru	20—23	15—20 S.	—6000
<i>C. spinosa</i>	3				
<i>Correa</i>					
<i>C. alba</i>	3	Australia	21—22	33—36 S.	—5000
<i>Cotoneaster</i>					
<i>C. buxifolia</i>	12	Nilgherri hegyek, Kelet India	30	12 N.	—7500
<i>C. thymifolia</i>	12	Nepal, Himalaya	18—20	27—30 N.	—8000
<i>Crataegus</i>					
<i>C. crenulata</i>	20	Nepal, Himalaya	18—20	27—30 N.	—8000
<i>C. glabra (Photinia serrulata)</i>	15	} Japan	15—17	31—35 N.	
<i>C. glauca</i>	12				
<i>Cyclamen</i>					
<i>C. Persicum</i>	3	Perzsia	17	37—38 N.	
<i>C. varietates div.</i>	3	hort.			
<i>Daphne</i>					
<i>D. Indica</i>	3	} Himalaya	18—21	28—32 N.	5000—8000
<i>D. odora</i>	2				

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Elaeagnus</i>					
<i>E. reflexa</i>	3	} Japan	15—17	31—35 N.	
<i>E. — foliis variegatis</i>	3				
<i>Ephedra</i>					
<i>E. altissima</i>	12	Éjszak Afrika	19—20	32—34 N.	—6000
<i>E. distachya</i>	12	Dél-Európa	14—18	37—45 N.	
<i>Erica</i>					
<i>E. arborea</i>	3	Dél-Európa	14	45 N.	
<i>E. herbacea</i>	3	Európa	10—17	40—48 N.	
<i>E. és Epacris varieta- tes div.</i>	3	va- don			
<i>Escallonia</i>					
<i>E. floribunda</i>	12	} Uj Granada, Montevideo (Uruguay)	trop.	6—6 S.	—9000
<i>E. macrantha</i>	12		17	35°S.	
<i>Eucalyptus</i>					
<i>E. globulus</i> (magból nevelve)	3	} Australia	14—19	30—39 S.	
<i>E. robusta</i>	3				
<i>E. linifolia</i>	3				
<i>Evonymus</i>					
<i>E. Chinensis fimbria- tus</i>	20	China	15—17	31—35 N.	
<i>E. Japonica</i>	20	Japan	15—17	31—35 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>E. Japonica fol. aureis</i>	20	hort.			
<i>marginatis</i>					
<i>E. ——— Conte Ludovigo</i>	3	hort.			
<i>E. ——— foliis variegatis</i>	20	hort.			
<i>E. ——— macrophyllus</i>	20	Japan	15—17	31—35 N.	
<i>E. radicans foliis roseo marginatis</i>	12	Japan	11—13	40—45 N.	
Farfugium					
<i>F. grande (Ligularia Kaempferi)</i>	15	Japan			
Ficus					
<i>F. repens (stipularis) a falak beruházására Hedera helyett)</i>	3	China, Japan	15—17	31—35 N.	
Garrya					
<i>G. macrophylla</i>	3	Mexico			
Gardenia					
<i>G. florida flore pleno</i>	3	China	15—17	31—35 N.	
<i>G. radicans</i>	3	Japan	15—17	31—35 N.	
Griselinia					
<i>G. litoralis</i>	12	Dél-Európa	14—15	44—45 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Hedera					
<i>H. Canariensis</i>	3	Algeria, Atlas-hegyek	20—21	35—37 N.	—8000
<i>H. Hybernica</i>	3	Irlandia	10—11	52—54 N.	
<i>H. Roegneriana</i>	3	hort.			
Ilex					
<i>I. Aquifolium</i>	20	Európa	9—13	46—48 N.	—3000
<i>I. — foliis variegatis</i>	20	hort.			
<i>I. cornuta</i>	12	Éjszak China, Shang-hai.	16—17	33 N.	
Illicium					
<i>I. anisatum</i>	2	Japan	15—17	31—35 N.	
<i>I. Floridanum</i>	12	Nyugat Florida	23—24	26—28 N.	
<i>I. religiosum</i>	12	Japan	15—17	31—35 N.	
Kalmia					
<i>K. latifolia</i>	2	Carolina	15	35—36 N.	
Laurus					
<i>L. camphora</i>	15	} Japan	15—17	30—35 N.	
<i>L. glandulosa</i>	3				
<i>L. Indica major</i>	3	Kelet India	22—25	28—32 N.	—6000
<i>L. nobilis</i>	elvadult	} Dél-Európa	14—17	37—45°N.	
<i>L. — salicifolia</i>					
<i>L. — tomentosa</i>					

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
Ligustrum					
<i>L. coriaceum</i>	15	} Japan	15—17	31—35 N.	
<i>L. Japonicum</i>	20				
<i>L. ovalifolium</i>	15				
Lonicera					
<i>L. brachypoda foliis aureo reticulatis</i>	12	Japan	15—17	31—35 N.	
<i>L. sempervirens</i>	12	Carolina, Me- xico, Virginia	13—22	25—39 N.	
<i>L. Sibirica (sempervi- rens)</i>	2	Dél Sibiria	4—10	40—45 N.	
Magnolia					
<i>M. grandiflora</i>	15	} Az Éjszak- Amerikai egyesült ál- lamok Dél- keleti ré- szében	16—21	30—35 N.	
<i>M. Oxoniensis flore pleno</i>	2				
<i>M. ferruginea</i>	12				
<i>M. Galionensis</i>	2	Australia, Uj- Wallis	15—17	33—37 S.	
Mahonia					
<i>M. Aquifolium</i>	15	Éjszak-Nyu- gat Amerika	12—14	40—46 N.	
<i>M. Beali</i>	12	Nepal Hima- laya, Japan	15—20	27—35 N.	
<i>M. Fortunei</i>	12	Éjszak China	10—15	35—40 N.	
Mespilus					
<i>M. Japonica</i> (évenként Juliushóban érik meg élvezhető gyümölcse és magból elvadult)	20	Japan	15—17	31—35 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Myrsine</i>					
<i>M. Africana</i>	15	Jóreményfoka	16—17	33—34 S.	
<i>Myrtus</i>					
<i>M. communis flore pleno</i>	20	Dél-Európa	14—17	37—45°N.	
<i>M. latifolia</i>	15				
<i>Nerium</i>					
<i>N. Oleander</i>	15	Dél-Európa	15—17	37—43 N.	
<i>N. ——— flore pleno</i>	15	} hort.			
<i>N. ——— flore albo</i>	2				
<i>N. ——— ——— pleno</i>	2				
<i>Olea</i>					
<i>O. Europaea</i> (Fiume vidékén általában tenyésztetik)	20	Dél-Európa, Kis Ázsia, Palaestina	15—17 15—23	37—44 N. 28—42 N.	
<i>O. fragrans</i>	1	China, Japan	15—17	31—35 N.	
<i>O. Australis</i>	1	Australia	15—16	35—36 S.	
<i>Osmanthus</i>					
<i>O. Aquifolium</i>	12	Japan	15—17	31—35 S.	
<i>O. ——— foliis variegatis</i>	12	hort.			
<i>Persea</i>					
<i>P. Caroliniana</i>	15	Carolina	12—14	34—37 N.	
<i>Phillyraea</i>					
<i>Ph. angustifolia</i>	20	Olaszhon, Pirenéak	15	42—43 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Pistacia</i>					
<i>P. vera (lentiscus)</i>	3	Dél-Európa	15—17	37—43 N.	
<i>Phormium</i>					
<i>Ph. tenax</i>	3	Uj Seeland	14—16	37—40 S.	
<i>Physianthus</i>					
<i>Ph. albens</i>	12	Brasília	24—25	20—23 S.	— 6000
<i>Pittosporum</i>					
<i>P. Tobira</i>	20	Japan	15—17	30—35 N.	
<i>P. — foliis variegatis</i>	15	hort.			
<i>Plumbago</i>					
<i>P. coerulea</i>	3	Peru	20—21	18—20 S.	— 6500
<i>P. Larpentae</i>	20	Éjszak China	10—15	35—40 N.	
<i>Prunus</i>					
<i>P. Laurocerasus</i>	20	Dél-Európa	16—17	37—41 N.	
<i>P. — Colchica</i>	12	Abchasia, Feketetenger	13—14	42 ²⁵ —43 ³⁰ N.	
<i>P. — Lusitanica (Cerasus Lusitanicus)</i>	15	Pensilvania	10—13	39 ⁴² —41 N.	
<i>Quercus</i>					
<i>Q. dealbata</i> (—3°C-al leveleinek hegyei szenvednek, de többet —5°C. sem ártott neki)	3	(ismeretlen)			
<i>Q. Ilex</i>	15	Dél-Európa	14—17	37—45 N.	

A növények nevei	hány év óta honosítottak	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Quercus laurifolia</i> (<i>imbricaria</i>)	3	California, Mexico	15—22	27—36 N.	—6000
<i>Q. Suber</i>	2	Dél-Európa	14—17	37—45 N.	
Raphiolepis					
<i>R. Indica</i>	12	Kelet India	23—25	29—31 N.	—7000
<i>R. ovata</i>	12				
Rhamnus					
<i>R. Alaternus</i>	15	Dél-Európa, ÉjszakAfrika	15—18	31—44 N.	
Rhinosperrum					
<i>R. jasminoides</i>	2	Shang-hai, China	16	33 N.	
Rhododendron					
<i>R. arboreum</i>	2	Himalaya	20—21	29—32 N.	—8000
<i>R. Nepalense</i>	2	Nepal Himal.	18—20	27—30 N.	—8000
<i>R. suave</i>	2	Himalaya	20—21	29—32 N.	—8000
<i>R. comet</i> (var. <i>suave</i>)	2	hort.			
Rodetia					
<i>R. Amherstiana</i>	12	Kelet India	18—26	28—33 N.	—7000
Rosmarinus					
<i>R. officinalis</i>	15	Dél-Európa	14—17	37—45 N.	
Rubus					
<i>R. Australis</i>	12	Australia	15—21	31—35°S.	

A növények nevei	hány év óta honosították	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Ruscus					
<i>R. aculeatus</i>	va-don	Dél-Európa	12—17	37—47 N.	
<i>R. hypoglossum</i>	15	Európa	12—14	45—47 N.	
<i>R. racemosus</i>	3	Görögország	16—18	37—38 N.	
Smilax					
<i>S. Neoseelandica</i>	20	Uj Seeland	12—15	40—45 N.	
<i>S. aspera</i>	va-don	Dél-Európa	15—17	37—45 N.	
Stauntonia					
<i>S. latifolia</i>	12	Kelet India	18—26	28—33 N.	—7000
Teucrium					
<i>T. fruticans</i>	12	Spanyolhon	16—17	36—41 N.	
Thea					
<i>Th. Bohea</i>	2	} China	15—24	22—38 N.	
<i>Th. viridis</i>	2				
Tussilago					
<i>T. Japonica</i>	3	Japan	15—17	31—40 N.	
Verbena					
<i>V. citriodora</i> (Lippia) (kemény telekben hullatja a leveleit)	3	Buenos Ayres (Argentina)	17	34 ³⁰ S.	
Veronica					
<i>V. imperialis</i>	15	Uj Seeland	12—15	40—45 S.	

A növények nevei	hány év óta honosították	hazájuk	természetes lelhelyük		
			isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Viburnum</i>					
<i>V. Japonicum</i>	20	Japan	15—17	31—40 N.	
<i>V. suspensum</i>	20	} Dél-Európa	14—17	37—45 N.	
<i>V. Tinus</i> (egész télen virít)	20				
Lombhullasztó fák és cserjék, behuzó növények					
<i>Celtis</i>					
<i>C. occidentalis</i> (egy öreg fa megkegyelmeztetett)	va-don	Dél-Európa	12—17	37—46 N.	
<i>Glycine</i>					
<i>G. Chinensis</i>	2	} China	14—18	30—38 N.	
<i>G. ——— flore pleno</i>	2				
<i>G. ——— albo</i>	2				
<i>G. brachybotrys</i>	2				
<i>G. magnifica</i>	2				
<i>G. macrobotrys</i>	2				
<i>Ipomea</i>					
<i>I. Mexicana</i> (gumós fűtőka)	2	Mexico	14—18	29—32 N.	
<i>Pistacia</i>					
<i>P. Theribintus</i>	va-don	Dél-Európa	21—22	37—45 ³⁰ N.	
<i>Punica</i>					
<i>P. Granatum</i> (gyümölcs se szeptemberhóban érik)	15	Dél-Európa, Ázsia	14—17	37—45 N.	

Növények melyek 1885. Augusztus és Szeptember hóban érkeztek és 1886. tavaszán ültettetnek szabadba

A növények nevei	hazájuk	természetes lelhelyük		
		isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
Pálmák				
<i>Areca Baueri</i> (<i>Seafortia robusta</i>) (—5°C.)	Norfolk szigetek	17—18	31 ¹⁰ —31 ³⁰ S.	
<i>A. sapida</i> (<i>Banksii</i> , <i>Rhopalostyles sapida</i> , <i>Kentia sapida</i>)	Uj Seeland	14	38 ²⁵ S.	
<i>Brahea dulcis</i> (<i>Corypha</i>)	Chili	15—16	35 S.	—8000
	Mexico	22—23	32—36 N.	—9000
<i>B. Roezlii</i>	?			
<i>Ceroxylon niveum</i> (varium, — <i>andicola</i>)	Andes	26	4 ³⁵ S.	5000—10000
<i>Chamaerops Byrro</i> (<i>Livistonia olivaeifolia</i>)	Java	28—29	8—9 S.	—9000
<i>Clivia miniata</i> var. <i>Lindenii</i>	?			
<i>Cocos amara</i> (<i>Syagrus</i>)	Antillek	27	18—20 N.	—9000
<i>C. Australis</i> } kibirnak	} Australia	14—16	35—37 N.	—2000
<i>C. flexuosa</i> } —5°C.-t				
<i>C. Gaertneri</i>	?			
<i>C. Yatai</i>	Chili	18	32 S.	—3000
<i>Copernica Caranda</i>	Chili	18—19	28—32 S.	—3000
<i>Corypha Australis</i> (<i>Livistonia</i>)	Australia	14—16	35—37 S.	—3000
<i>C. elata</i>	Bengália	22—24	23—27 N.	—4000
<i>Subaea spectabilis</i> (<i>Micrococos Chilensis</i>) (kibir —12°C.-t)	Chili	14—15	33—35 S.	
<i>Kentia Australis</i> (<i>sapida</i>)	Australia	14	38 S.	
	Uj Seeland	13—14	40 S.	

A növények nevei	hazájuk	természetes lelhelyük		
		isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Kentia Balmoreana</i> (<i>Gri-sebachia</i>)	} Lord Howe sziget Australia	17—18	31 ¹⁵ S.	
<i>K. Canterburyana</i> (<i>Hedy-sape</i>)				
<i>K. divaricata</i>	Uj Caledonia	23—24	21—22 S.	—4000
<i>K. Forsteriana</i> (<i>Gri-sebachia</i>)	Ausztraliai szigetek	17—18	31 ¹⁵ S.	
<i>K. gracilis</i>	} Uj Caledonia	23—24	21—22 S.	—4000
<i>K. Lindenii</i> (<i>Kentiopsis macrocarpa</i>)				
<i>K. Mooreana</i>	} Australia	16—19	30—35 S.	
<i>K. rupicola</i>				
<i>Phoenix reclinata</i>	Éjszaki Capország	16—17	34—35 S.	
<i>Ph. rupicola</i>	K. India, Butan, Mehsmi	24	25 ⁰⁰ N.	380—1425
<i>Ph. Zeylanica</i>				
<i>Pritchardia aurea</i>	Uj Seeland	14—16	35—38 S.	
<i>P. macrocarpa</i>	Viti sziget, Australia	26	17 S.	
<i>P. pacifica</i> (<i>Corypha umbraculifera</i>)	China, Kelet India, Vitisziget (Ausztr.)	24—26	27—23 S.	—4000
<i>P. filifera</i> (<i>Brahea filamentosa</i>)	Australia	26	17 S.	
		17—20	28—35 S.	—3500
<i>Ptychosperma</i> (<i>Archantophoenix</i>) <i>Alexandrae</i>	Dél-Kelet-Australia	17—19	30—26 S.	
<i>Rapis flabelliformis</i>	China	18	30 N.	
<i>Sabal Sandfordii</i>				
<i>S. umbraculifera</i> (<i>Blackburniana</i>)	Florida	20—25	25—31 N.	
<i>Seaforthia elegans</i> (<i>Ptychosperma Seaforthia</i>)	Sunda szigetek, Ázsia	trop.	4N.—10S.	—8000
	Australia.	20—21	29—32 S.	

A növények nevei	Hozájuk	természetes lelhelyük		
		isotherma	szélességi fok	láb magas a tenger fölött
<i>Thrinax argentea</i>	} Brazília	17—22	25—32 S.	—3000
<i>T. Chuco (brasiliensis)</i>				
<i>Zalacca edulis (Wallichiana, Blumeana)</i>	} China, Kelet India, Birma	21—25	20—30 N.	—5000
Két fajta 1 éves magoncok Ausztraliából, melyek még nem határozhatók meg.				
Cycadeák				
<i>Dioon edule</i>	Mexico	22—23	28—32 N.	
<i>Zamia Caffra</i>	} Kafferország	19—23	25—33 S.	
<i>Z. cycadaefolia</i>				
<i>Z. cycadoïdes</i>				
<i>Z. (Encephalartos) Fride-rici Guilelmi</i>				
<i>Z. ——— Van Geerti</i>				
<i>Z. ——— lanuginosa</i>				
<i>Z. ——— Lehmanni</i>				
<i>Z. ——— longifolia</i>	} Jórémény- foka	17—18	33—34° S.	
<i>Z. ——— Rothiana</i>	(ismeretlen)			
<i>Z. Roomi</i>	(ismeretlen)			
Agavék				
<i>Agave Mariae reginae</i>	Mexico	22—23	28—32 N.	—7000
Filices, Páfrányok				
<i>Alsophila Australis</i>	} Ausztrália. Tasmania	14—17	35—40 S.	
<i>Balantium antarcticum</i>				
<i>Blechnum Brasiliense</i>	Brazília	18—20	25—30 S.	—5000
<i>Cyathea Dregei</i>	} Új-Seeland	12—14	40—45 S.	
<i>C. dealbata</i>				
<i>C. medullaris</i>				

A növények nevei	hazájuk	természetes lelhelyük		
		isotherma	szélességi fok	láb magas a ten- ger fölött
<i>Cyathea Youngi</i>	Australia, Tas- mania	14—17	30—34 S.	
<i>Todea Africana</i> 6 levéltelenül érkezett törzs, 3 fajta, még nem volt meghatározható.	Capország, Afrika	17—18	30—34 S.	—3000
Orchideák				
<i>Cypripedium villosum</i>				
Örökzöld cserjék				
<i>Clethra arborea</i>	} most ül- tettem ki	Madeira	18	32 N.
<i>Cleyera Japonica</i>		Japan	13—16	35—40 N.
<i>Kalmia glauca</i>				
<i>Lapageria rosea</i>	} Chili		15	35 S.
<i>L. alba</i>				
<i>Leptospermum baccatum</i>	} Uj Holland		12—15	35—43 S.
<i>L. pubescens</i>				
<i>Ophiopogon Jaburan</i>	Japan	13—16	35—40 N.	
<i>Phylesia buxifolia</i>	Magellan	7	54° S.	
<i>Skimmia Japonica</i>	Japan, Kavara hegy			3000—4000
<i>Brachysema acuminata</i>	} Uj Seeland		13—14	40 S.
<i>B. latifolia</i> érkeztek nyáron és jelen- leg már szabadba ül- tették.				

SZEMÉLYI HIREK ÉS KINEVEZÉSEK.

Sir JOSEPH DALTON HOOKER a Royal Gardens igazgatója Kewban december 1. elvált ezen fényes hivatalától, a melyben számos éven át nagy sikerrel és messzire hatóan működött. Sir JOSEPH atyjával együtt majdnem egy fél évszázig állt ezen nagyszerű kert élén, melyet ők oly magas fokra emeltek, hogy a szakemberek egyértelműleg a világ legelső botanikus kertjének tekintik. Sir JOSEPH még teljes munkaerővel bír és annak oka miért vált meg ezen kedves hivatalától, abban keresendő, hogy nagyszabású flora of British India című munkáját be akarja fejezni. A HOOKER férfiág helyett jövőre Kew botanikus kertjét u. sz. a nőiág fogja igazgatni, a mennyiben Sir JOSEPH egyik leánya már évek előtt TRISELTON DYER-hez az eddigi assistant-directorhoz ment nőül, ki most apósa helyébe nevezetett igazgatóvá ki. Lehet, hogy a jövő százban ismét a HOOKER férfiág egy tagja fogja a directorságot elnyerni, mert Sir JOSEPH HOOKER-nek, ki egynehány év előtt másodszer nősült, a múlt évben fia született. A JUSSIEU-k és DE CANDOLLE-ok tudós nemzedékei mellett, a HOOKER-ok hasonló rangot foglalnak el és mind a három fényes név, a tudomány fontos lapjait tölti be.

Az assistant-directorship Kewban D. MORRIS-nak ajánlatott fel, ki eddig Jamaica szigetén a nyilvános kert és ültetvények igazgatója volt. Feltűnő, hogy oly nevezetes botanikusok mint DANIEL OLIVER és TRIMEN nem bizáltak ezen hivattal meg.

TUDÓS TÁRSASÁGOK.

Société Linnéenne de Paris. 1885. jul. 1. ül. L. PIERRE „Plantes à Gutta-percha (Suite)” (p. 505—508). — H. BAILLON „Liste des plantes de Madagascar (Suite)” (p. 508—512). *Abutilon* — *Hibiscus*.

Jul. 15. ül. H. BAILLON „L'apparente anomalie ovulaire du *Mentzelia ornata*” (p. 513). — H. BAILLON „Les nouveaux Caféiers des Comores” (p. 513—514). *Coffea Humboldtiana*, *C. rachiformis*. — H. BAILLON „Liste . . . . de Madagascar (Suite)” (p. 514—519) *Hibiscus* (finis). — L. PIERRE „Plantes à Gutta-percha (Suite)” (p. 519—520).

Aug. 5. ül. H. BAILLON „L'orientation de la fleur des *Passiflores* et la signification morphologique de leur vrille” (p. 520—521). — H. BAILLON „Le support des fleurs femelles des *Cycadacées*” (p. 522—523). — H. BAILLON „Sur le genre de *Passifloracées Tetrastylis*” (p. 523). — L. PIERRE „Plantes à Gutta-percha (Suite)” (p.

523—528). — H. BAILLON „Emendanda“ (p. 528). A *Micrandra*, *Daphne* és *Comptonia* genusokra vonatkozó javítások.

Nov. 4. ül. L. PIERRE „Plantes à Gutta-percha (Suite)“ (p. 529—531). — H. BAILLON „Les ovules des *Melampyres*“ (p. 531). — BAKER „Liste des Fougères des Comores, rapportées par M. HUMBOLT“ (p. 532—534). — H. BAILLON „Les organes sexuels du *Limodorum abortivum*“ (p. 534—535). — H. BAILLON „Les placentation des *Rehmannia*“ (p. 535). — H. BAILLON „Les ovules des *Anigozanthos*“ (p. 535—536).

Dec. 2. ül. L. PIERRE „Sur la laque de Conchinchine“ (p. 537—539) *Melanorrhoea laccifera* n.sp. crescit per totam Indo-Chinam et in insulis adjacentibus. (Herb. PIERRE n. 915). — H. BAILLON „Sur le Reiné-ala et ses usages“ (p. 539—540) *Adansonia madagascariensis*. — H. BAILLON „Une Anonacée nouvelle de Madagascar“ (p. 540). *Unona (Polyalthia) Gerardi* Madagascarból. — H. BAILLON „Liste . . . . de Madagascar (Suite)“ (p. 541—544) *Gossypium — Adansonia. Tiliaceae: Carpodiptera — Grevia.* (BSLP).

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Az évenként tizszer legalább egy egész íven megjelenendő

MAGYAR NÖVÉNYTANI LAPOK

X. ÉVFOLYAMÁNAK

előfizetési ára egy évre három forint, mely összeg bérmentve (postautalványnyal) küldendő.

Miután a lap árát a legolcsóbbra szabtam, nem nyújthatok könyvtáraknak százalékkedvezményt, de másrészt nem is gátolhatom, hogy náluk tett megrendeléseknél a lap árát felemeljék.

A lap ügyeire vonatkozó küldeményeket egyenesen hozzám kérem intézni.

Kolozsvárt, 1885. december hóban.

KANITZ ÁGOST,
A MAGYAR NÖVÉNYTANI LAPOK
szerkesztője és kiadója.

Nyom. a Magyar Polgár nyomdájában Kolozsvárt.

